

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras
Pramonės pr. 4A
LT-51329 Kaunas

2018-04-10

Nr. (28.1)-A4-3383

Adresatams pagal sąrašą

GALUTINĖ ATRANKOS IŠVADA DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS – ZABIELIŠKIO REGIONINIO SĄVARTYNO PLĖTROS, POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Peržiūrima atrankos išvada

Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) 2018-02-05 raštu Nr. (28.1)-A4-1128 priimta atrankos išvada dėl planuojamos ūkinės veiklos – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra, poveikio aplinkai vertinimo (toliau – Atrankos išvada). Planuojamai ūkinei veiklai poveikio aplinkai vertinimas (toliau – PAV) privalomas.

Atranka dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo buvo atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (redakcija iki 2017-10-31) (toliau – PAV įstatymas) įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, kadangi planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) atitiko 2 priedo 11.2 papunktyje nurodytą veiklą – nepavojingų atliekų naudojimas energijai gauti ar šalinimas, išskyrus 1 priedo 9.7 punkte nurodytą veiklą ir 2 priedo 11.20 papunktyje nurodytą veiklą – pavojingų atliekų šalinimas ar naudojimas, išskyrus: 1 priedo 9.6 punkte nurodytą veiklą; pavojingų atliekų, skirtų naudoti, laikymą, kai vienu metu laikoma ne daugiau kaip 10 tonų atliekų, kurioms turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo.

1¹. Kur, kada ir kokiose visuomenės informavimo priemonėse buvo paskelbta visuomenei apie Atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kuri persvarstoma

Apie priimtą atrankos išvadą buvo paskelbta: respublikinėje spaudoje – 2018 m. vasario 13 d. laikraštyje „Lietuvos aidas“; 2018 m. vasario 13 d. Kėdainių rajono laikraštyje „Rinkos aikštė“; 2018 m. vasario 13 d. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos skelbimų lentoje, 2018 m. vasario 13 d. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Pelėdnagių seniūnijos skelbimų lentoje.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras, Pramonės pr. 4A, LT-51329, Kaunas, tel. (8-37) 490 735, faks. (8-37) 311 267, el. p. info@kaunorate.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Pelėdnagių sen., Zabieliškio k., žemės sklypo kad. Nr. 5350/0016:511.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Zabielišio regioninio sąvartyno plėtra numatyta esamo Zabielišio sąvartyno gretimybėje, žemės sklype kad. Nr. 5350/0016:511 (plotas – 17,4325 ha) esančiame Zabielišio k., Palėdnagių sen., Kėdainių r., kuris perduotas neatlygintinai naudotis 99 metams VŠĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras. Pagrindinė žemės sklypo paskirtis – kita; žemės sklypo naudojimo būdas – atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo (sąvartynai) teritorijos.

Pagal atrankos išvadai pateiktą informaciją (toliau – Informacija atrankai) Zabielišio sąvartyno teritorija (įskaitant šiuo metu veikiančio sąvartyno teritoriją) yra Zabielišio kaimo apylinkėse. Šiaurinėje ir rytinėje pusėse teritorija ribojasi su lignino sąvartynu, vakarinėje ir pietinėje pusėse ribojasi su privačiais ir valstybinės žemės sklypais, iš pietryčių, rytų ir šiaurės rytų su tvenkiniu (lignino sąvartyno teritorija). Pagal Informaciją atrankai pietuose sklypas ribojasi su melioracijos grioviu. Šiaurės vakaruose sklype yra upės Nesekė ištakos – magistralinis griovys. Nevėžio upė yra apie 3,5 km į pietvakarius nuo sąvartyno. Magistralinis kelias Panevėžys–Aristava–Sitkūnai (A8) yra nutolęs apie 3 km į pietryčius nuo sąvartyno, krašto kelias Jonava–Kėdainiai–Šeduva (144) nutolęs apie 2 km į pietvakarius.

Dabartinis Zabielišio sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2003 m. Bendras visų kaupimo sekcijų pajėgumas sudaro apie 310 tūkst. m³ atliekų. Sąvartyne taip pat įrengta atliekų kompostavimo aikštelė, kurios paskirtis atskirai surinkti biologiškai skaidžias sodų ir parkų atliekas (šakas, lapus, žolę). Bendras aikštelės pajėgumas – 1000 t/metus. Prie įvažiavimo į sąvartyną, vakariniame teritorijos krašte 2065 m² plote įrengta statybos ir griovimo atliekų aikštelė. Atnaujintas administracinis pastatas, sumontuota aptarnaujančio transporto stoginė. Privažiavimo kelias suprojektuotas ir nutiestas nuo esamų Kėdainių miesto pramonės rajono privažiavimo kelių, todėl autotransportas, vežantis atliekas, nevažiuoja per Zabielišio gyvenvietę.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ 67 punktu, buitinių atliekų sąvartynui numatyta 500 m sanitarinės apsaugos zona (toliau – SAZ). Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją artimiausi gyvenamieji namai nuo PŪV vietos nutolę apie 600–650 m atstumu. Į sąvartyno SAZ anksčiau patekusi sodyba, esanti už 300 m nuo sąvartyno teritorijos, šiuo metu yra nupirktą ir registruota VŠĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras vardu, gyventojai iškeldinti. Pagal Informacijos atrankai duomenis, į SAZ patenka PŪV šiaurinėje ir rytinėje pusėse – lignino sąvartynas ir šiuo metu veikiantys Zabielišio sąvartynas ir mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginiai, vakarinėje ir pietinėje pusėse – privatūs ir valstybinės žemės sklypai, pietryčių, rytų ir šiaurės rytų pusėse – tvenkinys (lignino sąvartyno teritorija).

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją planuojamame praplėsti sąvartyne bus vykdomas kietų nepavojingųjų atliekų šalinimas ir inertinių atliekų (įskaitant asbesto turinčių atliekų) šalinimas. Išplėstame Zabielišio regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne planuojama šalinti Kauno miesto, Jonavos, Kėdainių, Raseinių, Kauno ir Kaišiadorių rajonų (komunalines atliekas po apdorojimo mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti atliekas).

Informacijoje atrankai numatyta, kad formuojant atliekų kaupą iki 70 m aukščio altitudės, sąvartyne viso bus galima pašalinti apie 950 000 t atliekų. Sąvartyną numatoma įrengti trimis etapais. Pirmuoju etapu bus įrengiama 47 800 m² ploto sąvartyno sekcija, antruoju – 24 510 m² ploto sekcija, trečiuoju – 24 192 m² ploto sekcija. Pirmuoju etapu įrengtoje sekcijoje bus galima pašalinti apie 440 000 t atliekų. Sąvartynas bus pildomas įrengiant 7 sekcijas: tris pirmuoju etapu ir po dvi sekančiais etapais. Sekcijų užpildymo (eksploatacijos) planas turi būti parengtas įgyvendinant statybos darbų rangos sutartį iki sąvartyno statybos užbaigimo.

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, pradžioje sąvartyne bus šalinamos atliekos iš Kėdainių ir Raseinių savivaldybių bei Zabielišio mechaninio atliekų rūšiavimo ir

biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo įrenginiuose atskirtos perdirbimui ar kitokiam panaudojimui netinkamos atliekos, o atliekos iš visos Kauno apskrities ir Kauno mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginiuose atskirto perdirbimui ar kitokiam panaudojimui netinkamos atliekos bus pradėtos šalinti tik nuo 2021 m., pirmuoju etapu įrengto ploto užteks iki 2023 m., o visas sąvartynas bus eksploatuojamas iki 2028 m. Tuo atveju, jei Kauno mieste iki 2021 m. būtų pastatyta kogeneracinė jėgainė, pirmuoju etapu įrengto ploto užtektų iki 2025 m., o visas sąvartynas būtų eksploatuojamas iki 2031 m.

Kauno regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 17 d. sprendimu Nr. 51/2S-11 „Dėl Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano patvirtinimo“ patvirtintame Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane nurodyta: „Prognozuojama, kad Lapių regioninis sąvartynas bus užpildytas iki 2020 metų, tuomet jis bus uždarytas. Tuo atveju, jei iki numatyto termino sąvartynas pilnai užpildytas nebus, uždarymo laiką planuojama nukelti iki tol, kol sąvartynas užsipildys. Po uždarymo planuojama Kauno miesto ir Kauno bei Kaišiadorių rajonų atliekas vežti (prieš tai jas apdorojus Kauno mechaninio biologinio apdorojimo ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginiuose) į Kėdainių rajone esantį Zabieliškio sąvartyną.“ Lentelėje 2-1 „Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014 – 2020 metams“ nustatytas 1.3 uždavinys „Tobulinti sukurtą ir veikiančią atliekų tvarkymo sistemą“ ir 1.3.2 priemonė: „Zabieliškio sąvartyno plėtra (papildomų sekcijų įrengimas – 1 vnt.)“.

Informacija apie sąvartyne planuojamas naudoti ir šalinti atliekas.

Zabieliškio sąvartyno praplečiamame plote planuojamas šalinti atliekų kiekis apskaičiuotas vertinant šiuo metu eksploatuojamų sąvartynų Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nurodytus kiekius. Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją planuojama šalinti 132.400 t atliekų per metus. Šį kiekį sudaro:

Rūšiavimo atliekos (nuo valymo įrenginių grotų) (atliekų kodas 19 08 01) – 500 t/metus;

Kitos mechaninio atliekų apdorojimo atliekos (įskaitant medžiagų mišinius), nenurodytos 19 12 11 (iš atliekų tvarkytojų po apdorojimo likusios, netinkamos perdirbti ar kitaip naudoti atliekos) (atliekų kodas 19 12 12) – 131 900 t/metus;

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją planuojama naudoti 31 330 t atliekų per metus. Šį kiekį sudaro:

Žvyro ir skaldos atliekos, nenurodytos 01 04 07 (atliekų kodas 01 04 08) – 500 t/metus;

Smėlio ir molio atliekos (atliekų kodas 01 04 09) – 500 t/metus;

Dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04) (atliekų kodas 10 01 01), lakieji durpių ir neapdorotos medienos pelenai (atliekų kodas 10 01 03), smėliagaudžių atliekos (atliekų kodas 19 08 02), gruntas ir akmenys (atliekų kodas 20 02 02), gatvių valymo liekanos (atliekų kodas 20 03 03) – 4800 t/metus;

Betonas (atliekų kodas 17 01 01) – 2000 t/metus;

Plytos (atliekų kodas 17 01 02) – 1000 t/metus;

Čerpės ir keramika (atliekų kodas 17 01 03) – 1000 t/metus;

Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, nenurodyti 17 01 06 (atliekų kodas 17 01 07) – 2000 t/metus;

Gruntas ir akmenys, nenurodyti 17 05 03 (atliekų kodas 17 05 04) – 2000 t/metus;

Išsiurbtas dumblas, nenurodytas 17 05 05 (atliekų kodas 17 05 06) – 30 t/metus;

Kelių skalda, nenurodyta 17 05 07 (atliekų kodas 17 05 08) – 2000 t/metus;

Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03 (atliekų kodas 17 09 04) – 15000 t/metus;

Dugno pelenai ir šlakas, nenurodyti 19 01 11 (atliekų kodas 19 01 12) – 500 t/metus;

Informacija apie planuojamo sąvartyno dugno įrengimo sprendinius.

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, UAB „Rapasta“ 2014 m. rugsėjo mėn. atliko Zabieliškio sąvartyno plėtros sklypo gruntų inžinerinius geologinius tyrimus. Tyrimais nustatyta, kad vietomis tyrinėtą sklypą dengia 0,3 – 0,4 m storio dirvožemio sluoksnis. Kitur nuo

paviršiaus ir po dirvožemiu sutiktas supiltas gruntas iki 0,3 – 1,7m gylio nuo žemės paviršiaus. Supiltas gruntas neplaningai, čia sutinkamas susimaišęs smėlis su dulkiu ir dirvožemiu. Giliau slūgso limnoglacialinės nuosėdos. Jas sudaro dulkingas, molingas smėlis (purus, vidutinio tankumo ir tankus), smulkus (purus, vidutinio tankumo ir tankus), vidutinio stambumo (vidutinio tankumo) smėlis ir minkštai plastingos, kietai plastingos ir pusiau kietos konsistencijos smėlingas molingas dulkis (sluoksniuotas priemolis). Apatinėje pjūvio dalyje sutinkami moreniniai dariniai išreikšti kietai plastingos pusiau kietos, kietos ir labai kietos konsistencijos smėlingais molingais dulkiais.

Tyrinėjimų metu sąvartyno plėtros sklype požeminis vanduo sutiktas gruntinio ir spūdinio tipo. Gruntinio tipo vanduo vyrauja pietrytinėje sklypo dalyje, spūdinis – šiaurės vakarinėje sklypo dalyje. Gruntinio tipo požeminis vanduo sutiktas 0,6 – 1,7 m gylyje nuo žemės paviršiaus. Vandens kolektoriumi tarnauja įvairios granulimetrinės sudėties moliniai gruntai. Lietingais metų periodais ir pavasariinių polaidžių metu podirvio ir gruntinio tipo požeminio vandens lygis gali pakilti arba susidaryti virš molinių gruntų. Sausuoju metų periodu požeminis vanduo išdžius arba nusidrenuos į gilesnius sluoksnius. Požeminis vanduo turi hidraulinį ryšį su upe Nesekė ir drenuojasi į ją.

Molinio moreninio priemolio filtracijos koeficientų nustatymui buvo atlikti gruntų monolitų kompresiniai bandymai. Pagal bandymų rezultatus paskaičiuoti filtracijos koeficientai svyruoja nuo $2,8 \cdot 10^{-7}$ iki $2,0 \cdot 10^{-9}$ cm/sek.

Sąvartyną numatoma projektuoti atsižvelgus į hidrologines, hidrogeologines ir meteorologines sąlygas taip, kad į sąvartyne esančias atliekas patektų kuo mažiau kritulių ir nepatektų paviršinis ir požeminis vanduo. Keliai, vedantys į atskiras sąvartyno dalis ir sekcijas, kuriose šalinamos atliekos, bus įrengti taip, kad jais važinėjančios mašinos, tarp jų – buldozeriai ir kompaktoriai, nepažeistų inžinerinių sąvartyno statinių bei dugno izoliacijos. Sąvartynas bus suskirstytas pylimais į atskiras dalis, užtikrinant, kad užterštas vanduo ir filtratas bus surenkami atskirai nuo neužteršto vandens.

Informacijoje atrankai nurodyta, kad sąvartynas bus įrengtas taip, kad nekeltų dirvožemio, atmosferos, požeminio bei paviršinio vandens teršimo pavojaus. Jo dugnas bus 1 m arba aukščiau maksimalaus gruntinio vandens lygio. Sąvartyno dugne ir šonuose bus nelaidus sluoksnis (filtracijos koeficientas – ne didesnis kaip 10^{-9} m/s, storis – ne mažesnis kaip 1 m), kuris užtikrintų pakankamą dirvožemio ir požeminio vandens apsaugą nuo teršimo. Sąvartyno dugno šlaitai suprojektuoti taip, kad nebūtų šlaitų erozijos. Sąvartyne virš nelaidaus sluoksnio bus įrengta filtrato surinkimo sistema: dirbtinė izoliacinė membrana ir ne plonesnis kaip 0,5 m storio drenažo sluoksnis. Drenažinio sluoksnio filtracijos koeficientas turi būti ne mažiau kaip 1×10^{-3} m/s, medžiagose, iš kurių įrengiamas filtrato drenažinis sluoksnis, kalcio karbonato (CaCO_3) bus mažiau kaip 15% (pagal svorį). Sąvartyno dugno drenažiniam sluoksniui numatoma naudoti supresuotų padangų blokus, kurių išmatavimai 1,33 x 1,55 x 0,83 m (L x b x h). Padangų blokų deklaruojamas pralaidumas per plotį – 0,1-0,2 m/s; pralaidumas per ilgį – 0,02-0,04 m/s; pralaidumas per gylį (aukštį/storį) $\geq 0,1$ -0,2 m/s (pagal Informacijoje atrankai pateiktą eksploatacinių savybių deklaracijos Nr. TOR-ESD-170201 kopiją). Padangų blokai, kaip drenažinis sluoksnis, įrengiami sąvartyno dugne ant 0,1 m smėlio – žvyro sluoksnio. Naudojami standartiniai blokai, pagaminti standartinio pločio pakavimo mašinoje. Kiekvieną standartinį bloką sudaro ne mažiau kaip 100 padangų. Blokai surišti viela, kuri turi būti plieninė, didelio tamprumo, ne mažesnio nei 3,8 mm diametro (tamprumas nuo 1,500 MPa iki 1,700 MPa). Pažymėtina, kad padangų blokai yra klojami ne tiesiogiai ant GSL sluoksnio, o ant jo esančių 2 mm storio HDPE membranos ir 8 mm storio neaustinės geotekstilės sluoksnių. Padangų blokų paviršiaus nelygumai pirmiausia bus absorbuojami šių dviejų geosintetikos sluoksnių, kurie savo ruožtu yra ypatingai tamprūs.

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, sąvartyno dugno konstrukcija (iš apačios į viršų): 1. Dirbtinis mineralinis sluoksnis: Piltinis esamas priemolinis gruntas; Geosintetinis

molio sluoksnis – 6 mm; 2. Hidroizoliacinė HDPE membrana – 2 mm; 3. Apsauginės geotekstilės sluoksnis – 1200 g/m²; 4. Denažinis sluoksnis (Supresuotų padangų blokai ~ 0,83 m). Filtrato drenažo vamzdžiai įrengiami grunto drenažinio sluoksnio prizmėje.

Sąvartyno šlaitų įrengimui numatomas panaudoti padangų cilindrus tinklas. Cilindrai klojami ant 0,20 m drenažinio sluoksnio pagrindo. Paklojus cilindrų jie užpildomi drenažiniu sluoksniu. Denažinis sluoksnis turi būti ne mažesnis kaip 0,50 m.

Sąvartyno eksploatacijos metu ir jį uždarius, kol sąvartynas gali kelti pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai, bus vykdomas aplinkos monitoringas.

Informacija apie galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms ir biologinei įvairovei, nekilnojamosioms kultūros vertybėms.

Informacijoje atrankai numatyta, kad į šiaurės rytus nuo šiuo metu eksploatuojamo Zabieliškių sąvartyno atliekų kaupimo lauko yra AB „Kėdainių biochemija“ lignino sąvartynas, o į pietryčius – minėtai įmonei priklausančiame sklype esantis vandens telkinys (~7.5 ha), kurį suformavo paviršinis nuotėkis nuo šio sąvartyno teritorijos. Už 50 m į rytus nuo sąvartyno teritorijos yra AB „LIFOSA“ fosfogipso terikonai. Kadangi naujos sąvartyno sekcijos bus statomos pramoninėje/sandėliavimo zonoje, o planuojamas kaupo aukštis neviršys teritorijoje jau esamų sąvartynų kaupų aukščio, jie statybos ir eksploatacijos metu įtakos kraštovaizdžiui neturės.

PŪV teritorija nepatenka į Lietuvos Respublikos saugomas teritorijas ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir su jomis nesiriboja. Artimiausia saugomos teritorijos: Obelies kraštovaizdžio draustinis, nutolęs apie 3,1 km atstumu nuo PŪV teritorijos; Barupės hidrografinis draustinis, nutolęs apie 3,3 km atstumu nuo PŪV teritorijos; Pelėdnagių botaninis draustinis, nutolęs apie 3,6 km nuo PŪV teritorijos. Artimiausia „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST teritorija) – Barupės slėniai (LTKED0021), nuo PŪV teritorijos nutolusi apie 3,3 km atstumu.

Planuojamos ūkinės veiklos teritorija į miškų teritoriją nepatenka. Artimiausias Šilainėlių miškas yra apie 1 km į šiaurės rytus nuo PŪV teritorijos.

Saugomų rūšių informacinės sistemos (toliau – SRIS) duomenimis, PŪV teritorijoje 2011 m. gegužės mėn. pastebėtas Juodasis peslys (*Milvus migrans*). Įvertinant tai, kad paukštis lizdavietę pasirenka upių slėniuose, ežerų pakrantėse, šalia žuvininkystės tvenkinių, užliejamų pievų, peri dideliuose miškų masyvuose arba nedidelėse giraitėse prie vandens telkinių, planuojama veikla įtakos nedarys nes PŪV teritorijoje nėra miškų masyvo.

PŪV teritorijoje ir artimoje aplinkoje saugomų kultūros vertybių nėra. Artimiausia vietovė įtraukta į Valstybės saugomų kultūros objektų registrą yra Kėdainių miesto senamiestis (unikalus objekto kodas 16074), esantis apie 4,2 km atstumu į šiaurės vakarus nuo sąvartyno plėtos sklypo. Įvertinus numatomos sąvartyno plėtos sklypo padėtį saugomų objektų atžvilgiu, sąvartyno plėtra ir eksploatacija neturės neigiamo poveikio nekilnojamosioms kultūros vertybėms.

Informacija apie asbesto turinčių atliekų šalinimą

Šiuo metu Zabieliškio sąvartyne įrengtos asbesto šalinimo sekcijos pajėgumas yra 8 000 t arba 10 000 m³, sekcijos plotas – 0,1 ha. Per metus pašalinama apie 530 t šių atliekų. Numatoma, kad dalis planuojamo sąvartyno plėtos ploto (iki 0,5 ha) bus skirta inertinių atliekų šalinimo sekcijos įrengimui, kurioje bus šalinamos ir asbesto turinčios atliekos.

Asbesto turinčios atliekos iš jas atgabenusios transporto priemonės į šalinimo vietą sekcijoje turės būti perkeliamos ypač atsargiai, kad neplyštų pakuotė, nepasklistų kenksmingos asbesto dulkės. Atsakingas darbuotojas asbesto atliekų šalinimo metu dėvės specialius dulkėms nepralaidžius darbo drabužius ir galvos apdangalą bei respiratorių kvėpavimo takų apsaugai. Perkėlus asbesto turinčias atliekas į vietą sekcijoje, jos bus iš karto užpilamos grunto sluoksniu santykiu 3:1, t. y., 1 m atliekų sluoksnio užpilamas ne mažiau kaip 30 cm grunto sluoksniu, įsitikinant, kad gruntas visiškai padengė asbesto atliekas. Numatoma, kad, pristčius didelį kiekį asbesto turinčių atliekų, jų maišai kraunami ne daugiau kaip 3-4 metrų aukščio rietuvėmis, kiekvieną tokią rietuvę uždengiant ne mažiau kaip 1 m grunto sluoksniu.

Asbesto turinčių atliekų tvarkymo operacijas galės atlikti tik tie darbuotojai, kurie bus praėję darbo su asbestu mokymus. Bus priimamos tik tvarkingai į dvigubus polietileno maišus supakuotos asbesto turinčios atliekos. Šiferyje asbestas yra surištas, todėl jį galima pristatyti nepakuotą į plastiką, tačiau atgabentas šiferis turės būti sukrautas į uždara konteinerį ar kitą talpą. Asbesto turinčios atliekos bus tvarkomos nepažeidžiant Darbo su asbestu nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. A1-184/V-546 „Dėl Darbo su asbestu nuostatų patvirtinimo“.

Informacija apie sąvartyne susidarančių nuotekų tvarkymą

Nuotekos, surinktos iš administracinio pastato, nukreipiamos į filtrato surinkimo sistemą ir per filtrato siurblinę paduodamos į Kėdainių m. nuotekų valymo įrenginius. Buitinių nuotekų kiekis tolygus gėlo vandens suvartojimui, t. y. 1800 m³ per metus ir iki 5 m³/d.

Informacijoje atrankai numatoma, kad planuojamo sąvartyno teritorijoje susidarys iki 60 000 m³ filtrato per metus. Tačiau šis kiekis priklauso nuo metinio kritulių kiekio (galimas kitimas apie 30%). Filtrato kiekis didės palaipsniui didėjant sąvartyno plotui, kaupo aukščiui. Susidaręs filtratas iš sąvartyno sekcijų per filtrato surinkimo sistemą su siurbline bus paduodamas į Kėdainių m. nuotekų valymo tinklus.

Kiekvienoje sąvartyno sekcijoje, ją užpildžius atliekomis ir galutinai uždengus, galutiniame uždengiamajame sluoksnyje bus įrengiama tranšėjų ir griovių sistema, sujungianti ją su neužteršto nutekancio vandens sistema.

Lietaus vanduo surenkamas į griovius ir nukreipiamas nuo sąvartyno dar prieš jam pasiekiant atliekų kaupimo zoną. Į melioracijos griovį pateks tik švarios paviršinės (lietaus) nuotekos nuo sąvartyno teritorijos.

Informacijoje atrankai prognozuojama, kad projektuojamo sąvartyno leistina nuotekų priimtovo apkrova bus analogiška šiuo metu veikiančio sąvartyno apkrovai (BDS7 – 800 mg/l; SM – 1500 mg/l; bendrojo azoto – 300 mg/l; bendrojo fosforo – 20 mg/l; chloridų – 500 mg/l; sulfatų – 500 mg/l).

PŪV užsakovas perskaičiavo PŪV metu susidarysiančio filtrato kiekį kiekvienam iš sąvartyno plėtros etapų ir prieš Atrankos išvados persvarstymo posėdį šią informaciją pateikė UAB „Kėdainių vandenys“. Numatoma, kad pirmo Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtros etapo metu (nuo 4,78 ha ploto) susidarys – 19,01 m³/d filtrato; antro plėtros etapo metu (nuo 7,231 ha ploto) – 28,80 m³/d filtrato ; trečiojo plėtros etapo metu (nuo 9,65 ha ploto) – 38,35 m³/d filtrato. Planuojama, kad projektuojamo sąvartyno leistina nuotekų priimtovo apkrova bus analogiška šiuo metu veikiančio Zabieliškio sąvartyno apkrovai.

Informacija apie galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai

Sąvartyno oro taršos šaltinis – sąvartyno kaupimo laukas. Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, į aplinkos orą išsiskiria sąvartyno dujos, kurių sudėtis: metanas (CH₄), anglies dvideginis (CO₂) ir anglies monoksidas (CO), azoto oksidas (NO_x), taip pat nežymūs kiekiai (apie 1%) deguonies (O₂). Randami sulfidai ir lakiosios organinės rūgštys, sieros vandenilis (H₂S) bei aromatiniai (toluenas, ksilenas, benzenas, etilbenzenas) ir halogeniniai (dichlormetanas, trichloretnas, trichloretilenas, tetrachloretilenas) angliavandeniliai. Jų kiekiai ir įvairovė priklauso nuo atliekų sudėties, jų buvimo sąvartyne laiko ir sąlygų, kuriuose vyksta sudėtingi organinių atliekų skaidymosi ir naujų junginių susidarymo procesai. Pagrindiniai minėtų atliekų irimo dujiniai produktai susidaro pūvant organinėms medžiagoms: celiuliozei, gliukozei, riebalams, polisacharidams, proteinui. Informacijoje atrankai nurodyta, kad sąvartyne bus šalinamos tik biologiškai neskaidžios nepavojingos gamybinės atliekos arba atskiri komunalinių biologiškai neskaidžių atliekų srautai, kurių negalima perdurti ar kitaip panaudoti, todėl sumažės išsiskiriančių dujų kiekis.

Informacijoje atrankai pateiktas UAB „Ekopaslauga“ 2017 m. atlikto „Planuojamos veiklos metu (Zabieliškio regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno išplėtimo naujų sekcijų įrengimo)

išsiskiriančio kvapo sklaidos modeliavimas“. Kvapo pažemio koncentracijų modeliavimui naudota programinė įranga ADMS 4.2. Skaičiavimais nustatyta, kad pagal fizinius aplinkos oro taršos šaltinių duomenis ir iš aplinkos oro taršos šaltinių išskiriantį kvapo kiekį, susidaranti maksimali 1 valandos 98,5 procentilio kvapo koncentracija siekia 0,95 OUE/m³ ir neviršija Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ nurodytos ribinės kvapo koncentracijos (8 OUE/m³). Ši maksimali kvapo koncentracija pasiekama ~100 m atstumu rytų kryptimi nuo planuojamos Zabieliškio regioninio sąvartyno aktyvios sekcijos.

Informacijoje atrankai numatyta, kad kaip oro taršos prevencijos bei mažinimo priemonė bus organizuota griežta šalinamų sąvartyne atliekų kontrolė, neleidžianti patekti į sąvartą biologiškai skaidžioms atliekoms, bei griežta tarpinio sąvartos uždengimo techniniu kompostu ir gruntu kontrolė. Šios priemonės sumažins sąvartyne susidarančių nemalonių kvapų sklaidimą į aplinką.

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, pagrindiniai triukšmo šaltiniai – filtrato, drenažo filtrato ir kaupio filtrato siurblinės. Pradėjus eksploatuoti sąvartyną, bus atlikti triukšmo matavimai šalia šių triukšmo šaltinių bei gyvenamojoje aplinkoje. Numatoma, kad triukšmo lygis išplėstame sąvartyno sklype neviršys Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, nustatytų ribinių dydžių.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, PŪV nesusijusi su Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis bei artima joms aplinka, kadangi PŪV vieta nuo artimiausios „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST teritorija) – Barupės slėniai (LTKED0021), nutolusi apie 3,3 km atstumu. Dėl šių priežasčių poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijai dėl planuojamos ūkinės veiklos nenumatoma.

6. Kas ir dėl kokių priežasčių pateikė motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – Kauno RATC) 2018-02-20 raštu Nr. 35 pateikė motyvuotą prašymą persvarstyti Atrankos išvadą, kad planuojamai ūkinei veiklai – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra – poveikio aplinkai vertinimas privalomas (toliau – Prašymas).

Prašyme nurodyti motyvai, kad PAV neprivalomas:

6.1.1 Su UAB „Kėdainių vandenys“ ieškomi sprendimai dėl planuojamos sąvartyno plėtos susidarysiančių nuotekų bei filtrato kiekių tvarkymo, informacija apie priimtą sprendimą Agentūrai bus pateikta iki š. m. kovo 15 d.

6.1.2. Zabieliškio sąvartyno plėtrai 2015 m. gegužės 18 d. yra išduotas statybos leidimas Nr. LNS-27-150518-00059, pagal UAB „TAEM Architektai“ parengtą statinio projektą. Nusprendus pakeisti planuojamo sąvartyno drenažiniam sluoksniui naudojamą medžiagą (skaldą), buvo pradėtas leidimo koregavimo procesas (įskaitant iš naujo atliekamas planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai procedūras). Prašymas išduoti naują statybos leidimą pagal pakoreguotą statybų projektą nepanaikina jau turimo statybos leidimo galiojimo.

Informacijoje atrankai dėl PŪV PAV pateikti duomenys apie rinkoje esančio produkto – padangų blokų ir cilindrių – savybes. Kaip pavyzdys pateiktas UAB „Torgita“ gaminamo produkto – supresuotų padangų blokų – charakteristikos. Šios įmonės produktai tikrinami pagal ISO 9001 kokybės vadybos sistemą parengtą techninę specifikaciją TOR 108:2014 (Prašyme pateikta techninės specifikacijos kopija). Produktai iš padangų sąvartyno dugno drenažiniam sluoksniui jau naudojami kitose Europos Sąjungos šalyse, nuo 2017 pavasario pradėjo veikti Telšių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno Jėrubaičiuose sekcija. Kauno RATC, kaip sąvartyno statytojas, vykdamas viešąjį pirkimą sąvartyno statybos rangovui parinkti, reikalaus visų statyboje ketinamų naudoti medžiagų, įskaitant padangų blokus, atitiktis sertifikatu. Šiuo etapu nėra aišku, kurios įmonės gaminami produktai bus naudojami. Rengiant pirkimo dokumentus bus vadovaujamasi LST CEN/TS 14243:2010 „Medžiagos, pagamintos iš naudotų padangų. Kategorijų, pagrįstų

matmenimis ir priemaišomis, aprašas bei matmenų ir priemaišų nustatymo metodai“. Įrengiant naujas sąvartyno sekcijas bus vadovaujamosi Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 444 „Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių, patvirtinimo“ bei kitais statybą reglamentuojančiais teisės aktais. Sąvartynas bus įrengtas taip, kad nekeltų dirvožemio atmosferos, požeminio bei paviršinio vandens teršimo pavojaus. Sąvartyno projekte įvertintas geologinio pagrindo stabilumas ir jo galimas poveikis dugno dangai, drenažo sistemai, viršaus dangai: virš nelaidaus mineralinio sluoksnio (filtracijos koeficientas – ne didesnis kaip 10^{-9} m/s, storis – ne mažesnis kaip 1 m) bus įrengta filtrato surinkimo sistema, t. y. drenažinio sluoksnio filtracijos koeficientas bus ne mažiau kaip 1×10^{-3} m/s, medžiagose, iš kurių įrengiamas filtrato drenažinis sluoksnis, kalcio karbonato (CaCO_3) bus mažiau kaip 15% (pagal svorį).

6.1.3. Siekiant įsitikinti, ar PŪV keliamas triukšmo lygis ties artimiausia gyvenamąja aplinka neviršys didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių verčių ir įvertinti galimą triukšmo padidėjimą dėl padidėjusio autotransporto srauto į/iš planuojamo plėsti sąvartyno, Agentūrai iki š. m. kovo 15 d. bus pateikta informacija apie PŪV keliamo triukšmo lygio vertinimo bei triukšmo sklaidos modeliavimą.

6.1.4. Siekiant įvertinti PŪV poveikį aplinkos oro taršai, Agentūrai iki š. m. kovo 15 d. bus pateikta informacija apie PŪV poveikio aplinkos orus vertinimą bei aplinkos oro teršalų sklaidos modeliavimą.

6.1.5. Atrankos išvados persvarstymo metu bus pateikta papildoma informacija apie PŪV sukeltą triukšmą ir oro taršą, taip pat Kauno RATC atsakys į suinteresuotos visuomenės klausimus.

6.2. Suinteresuota visuomenė pateikė pasiūlymus, kad planuojamai ūkinės veiklai poveikio aplinkai vertinimas privalomas (toliau – Pasiūlymai):

6.2.1. Kėdainių rajono Zabieliškių, Liogailiškių, Medekšių gyventojų pasiūlymai, pateikti Medekšių kaimo asociacijos pirmininkės Genės Strelkauskienės (toliau – Medekšių kaimo asociacijos pirmininkė Genė Strelkauskienė) 2018-02-23 el. paštu, raštu „Kėdainių rajono Zabieliškių, Liogailiškių, Medekšių gyventojų susirinkimo įvykusio 2018-02-17 d. „Dėl Zabieliškių (Kėdainių rajone) regioninio sąvartyno plėtros“ išsakytos nuomonės“. Motyvai, kad PAV privalomas: visuomenė nebuvo tinkamai informuota apie Zabieliškio sąvartyno plėtrą; neįvertintas PŪV poveikis Neskės upeliui, kuris įteka į Šerkšnio upelį, kuris turi hidraulinių ryšių su „Natura 2000“ teritorija – Nevėžio upe; neįvertintas PŪV poveikis gretimybėje esančioms sodyboms, esančioms apie 600-650 m atstumu Zabieliškio k., ir apie 800 m atstumu Medekšių gyvenvietės Draugystės g., dėl taršos kvapais, sąvartyną aptarnaujančios technikos sukeltą triukšmą, vabzdžių ir paukščių antplūdžio; PŪV teritorijoje vyrauja smėlis, kuris yra laidus, todėl teršalai gali patekti į dirvožemį, užteršti jį bei požeminį ir paviršinį vandenį; nepateikti įrodymai dėl sąvartyno dugno drenažiniam sluoksniui numatomų naudoti supresuotų padangų blokų technologijos efektyvumo; kelia abejones Informacijoje atrankai pateikti kvapų sklaidos skaičiavimai, modeliavimo rezultatai, nenurodytas atliekų transportavimo iš Jonavos, Kauno ir Kėdainių maršrutas, atliekų transportavimui nenumatytos poveikio mažinimo priemonės, Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra prieštarauja galiojančiai Valstybinei atliekų tvarkymo strategijai, kelia abejones Zabieliškio sąvartyno plėtros tikslingumą, kai Kaune planuojama statyti atliekų deginimo gamyklą; esamo Zabieliškio sąvartyno atliekų rūšiavimo įrenginiai atliekų neperdirba.

6.2.2. Medekšių kaimo asociacijos pirmininkės Genės Strelkauskienės 2018-02-24 el. paštu, 2018-02-22 raštu „Dėl atrankos išvados dėl Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtros“ pateikti pasiūlymai. Motyvai, kad PAV privalomas iš esmės identiški 6.2.1 punkte pateiktiems motyvams: neįvertintas su PŪV teritorija besiribojančios Neskės upės hidraulinis ryšys su „Natura 2000“ teritorija – Nevėžio upe ir galimas PŪV poveikis šiai „Natura 2000“ teritorijai; neįvertintas PŪV

poveikis gretimybėje esančioms sodyboms, nepateikti įrodymai dėl sąvartyno dugno drenažiniam sluoksniui numatomų naudoti supresuotų padangų blokų technologijos efektyvumo; kelia abejones Informacijoje atrankai pateikti kvapų sklaidos skaičiavimai, modeliavimo rezultatai, nenurodytas atliekų transportavimo iš Jonavos, Kauno ir Kėdainių maršrutas, atliekų transportavimui nenumatytos poveikio mažinimo priemonės, Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra prieštarauja galiojančiai Valstybinei atliekų tvarkymo strategijai, kelia abejones Zabieliškio sąvartyno plėtos tikslingumas, kai Kaune planuojama statyti atliekų deginimo gamyklą, esamo Zabieliškio sąvartyno atliekų rūšiavimo įrenginiai atliekų neperdirba.

6.2.3. Visuomenės iniciatyvinės grupės vardu Karolinos Štelmokaitės 2018-03-02 raštu „Dėl Atrankos išvados dėl Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtos poveikio aplinkai vertinimo“ pateikti pasiūlymai. Motyvai, kad PAV privalomas: nenurodytas atliekų transportavimo iš Kauno kelias, transporto srautai, neįvertinta atliekų transportavimo sukeliama oro tarša, neįvertintas su PŪV teritorija besiribojančios Nesekės upės hidraulinis ryšys su „Natura 2000“ teritorija – Nevėžio upe ir galimas PŪV poveikis šiai „Natura 2000“ teritorijai.

7. Poveikio aplinkai vertinimo dalyviai, kurie dalyvavo peržiūrint atrankos išvadą

Atrankos išvados persvarstymo posėdis 2018 m. kovo 22 d. 10.00 val. Kėdainių kultūros centro Pelėdnagių skyriaus salėje (V. Koncevičiaus g. 3, Pelėdnagiai, 58164 Kėdainių r.). Dalyvavo planuojamos ūkinės veiklos užsakovo ir Agentūros atstovai, Kėdainių rajono savivaldybės administracijos atstovai, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento Kėdainių skyriaus atstovė, Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Kėdainių priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovas, Kėdainių rajono savivaldybės tarybos atstovai, UAB „Kėdainių vandenys“ atstovas, suinteresuotos visuomenės atstovai.

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos atstovas Atrankos išvados persvarstymo posėdyje pateikė išvadą, kad planuojamos ūkinės veiklos – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra, poveikio aplinkai vertinimas privalomas.

Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Kėdainių priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovas Atrankos išvados persvarstymo posėdyje pateikė išvadą, kad planuojamos ūkinės veiklos – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra, poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento Kėdainių skyriaus atstovė Atrankos išvados persvarstymo posėdyje pasisakė už privalomą planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir paprašė pateikti papildomą informaciją apie PŪV, t. y. PŪV sukiamo triukšmo, oro taršos ir kvapų skaičiavimus.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno skyrius el. paštu informavo, kad Kėdainių r. Zabieliškyje jokių kultūros paveldo objektų nei jų apsaugos zonų nėra, todėl Atrankos išvados persvarstymo posėdyje nedalyvaus.

Atrankos išvados persvarstymo posėdžio protokolo išvados (2018-04-10 protokolą Nr. A7-11):

- VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras turi pateikti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Kauno departamentui papildomą informaciją apie planuojamą ūkinę veiklą, t. y. PŪV sukiamo triukšmo, oro taršos ir kvapų skaičiavimus. NVSC Kauno departamentas įvertinęs šią informaciją, turi raštu informuoti PŪV organizatorių (užsakovą) ir Agentūrą apie savo motyvuotas išvadas, ar privaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą.
- Agentūra, atsižvelgusi į tai, kad Zabieliškio sąvartyno plėtos nuotekų tvarkymo sprendiniai yra betarpiškai susiję su UAB „Kėdainių vandenys“ planuojama miesto nuotekų valymo įrenginių renovacija, raštu kreipsis į UAB „Kėdainių vandenys“, siekiant įvertinti, ar UAB „Kėdainių vandenys“ po 2020 metų planuojamos įgyvendinti miesto nuotekų valymo įrenginių renovacijos galės užtikrinti

planuojamo Zabieliškio sąvartyno filtrato išvalymą iki Nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Reglamentas) 15 punkte numatytų reikalavimų, taip pat siekiant įsitikinti, ar UAB „Kėdainių vandenys“ gali būti tikri, kad planuojamai nuotekų valymo įrenginių renovacijai bus skirtas reikiamas finansavimas ir renovacija bus įgyvendinta iki 2020 metų.

- Siekiant įvertinti, ar Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtros projektas Kauno regiono plėtros tarybos pripažintas regioninės svarbos projektu, Agentūra kreipsis į Kauno regiono plėtros tarybą su prašymu pateikti informaciją.
- Agentūra, parengusi posėdžio protokolą, gavusi papildomos informacijos apie planuojamą ūkinę veiklą prašiusio PAV subjekto išvadą, išnagrinėjusi Pasiūlymus ir Atrankos išvados persvarstymo posėdžio metu išsakytus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus/pastabas ir PAV subjektų išvadas, vadovaudamasi PAV įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų nagrinėjimo Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. D1-311 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų nagrinėjimo Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose tvarkos aprašo parvirtinimo“ 9 punktu, per 5 darbo dienas privalės priimti galutinę motyvuotą atrankos išvadą, ar privaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra, poveikio aplinkai vertinimą. Apie priimtą galutinę atrankos išvadą Agentūra informuos Pasiūlymus pateikusius suinteresuotus visuomenės atstovus.

Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas 2018-03-28 raštu Nr. 70 pateikė papildomą informaciją apie planuojamą ūkinę veiklą Agentūrai, 2018-03-28 raštu Nr. 71 pateikė papildomą informaciją apie planuojamą ūkinę veiklą Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Kauno departamentui.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento Kėdainių skyrius 2018-04-03 raštu Nr. (2-23 14.3.5)2-13530 ir 2018-04-09 raštu Nr. (2-23 14.3.5 E)2-14629 pateikė išvadą, kad planuojamos ūkinės veiklos – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra, poveikio aplinkai vertinimas privalomas ir nurodė motyvus, kad atlikus PŪV metu išsiskiriančių oro teršalų sklaidos modeliavimą, nebuvo įvertinta jau veikiančio Zabieliškio sąvartyno tarša kartu su planuojama ūkine veikla – Zabieliškio regioninio sąvartyno išplėtimas, taip pat neįvertinta kiek taršos padidės išplėtus sąvartyną, nenurodytos efektyvios kvapų sklaidimo gyvenamosios aplinkos ore mažinimo priemonės. PAV procedūrų metu tikslinga išnagrinėti galimas priemones ar alternatyvas kvapo emisijai ir sklaidai sumažinti ar kvapo poveikiui iš viso išvengti, nes galimas netiesioginis kvapo poveikis.

8. Pastabos, pasiūlymai

8.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis apie galutinę atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

9. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

Aplinkos apsaugos agentūra, rengdama galutinę atrankos išvadą, pakartotinai išnagrinėjo Planuojamos ūkinės veiklos užsakovo pateiktą Informaciją atrankai, 2018-03-28 raštu Nr. 70 pateiktą papildomą informaciją apie planuojamą ūkinę veiklą ir 2018-03-21 raštu Nr. 56 pateiktą

suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-665 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų patvirtinimo“, 2 priedą, įvertino Atrankos išvados persvarstymo posėdžio išvadas, pateiktas PAV subjektų išvadas, UAB „Kėdainių vandenys“ 2018-01-31 rašte Nr. 4-24, 2018-03-21 rašte Nr. 4-51 ir 2018-04-06 rašte Nr. 4-69 pateiktą informaciją, bei Kauno regiono plėtros tarybos 2018-04-03 raštu Nr. 51/2D-127 pateiktą informaciją ir teikia motyvus, kuriais buvo remtasi priimant galutinę atrankos išvadą:

9.1. PAV subjektas – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento Kėdainių skyrius, kaip už visuomenės sveikatos apsaugą atsakingas PAV subjektas 2018-04-03 raštu Nr. (2-23 14.3.5)2-13530 ir 2018-04-09 raštu Nr. (2-23 14.3.5 E)2-14629 pateikė išvadą, jog poveikio aplinkai vertinimas yra privalomas. Dėl planuojamos ūkinės veiklos galimas netiesioginis kvapų poveikis visuomenės sveikatai, nes net neviršijantis kvapo koncentracijos ribinės vertės jis sukelia didelį gyventojų nepasitenkinimą, diskomfortą, gyvenimo kokybės pablogėjimą, todėl tikslinga išnagrinėti galimas taikyti papildomas Pasaulyje žinomas kvapo mažinimo priemonės ar alternatyvas kvapo emisijai ir sklaidai sumažinti ar kvapo poveikiui iš viso išvengti. Atsižvelgiant Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento Kėdainių skyriaus pateiktus motyvus ir į suinteresuotos visuomenės nepasitenkinimą planuojama ūkine veikla ir išreikštas abejones dėl planuojamos ūkinės veiklos galimo neigiamo kvapo poveikio visuomenės sveikatai, būtina atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, kad PAV procedūrų metu išnagrinėti galimas priemonės ar alternatyvas kvapo emisijai ir sklaidai sumažinti ar kvapo poveikiui iš viso išvengti.

9.2. Suinteresuota visuomenė planuojamos ūkinės veiklos atrankos atlikimo metu išreiškė nepasitenkinimą planuojama ūkine veikla (Aplinkos apsaugos agentūroje gautas Karolinos Štelmokaitės paklausimas dėl planuojamos ūkinės veiklos, Lietuvos Žaliųjų partijos Kėdainių skyriaus pirmininko Pauliaus Šliavo paklausimas dėl PŪV, gauta peticija su Kėdainių r. bendruomenės parašais (1381 vnt.) prieš planuojamą ūkinę veiklą ir prašymu planuojamai ūkinei veiklai atlikti privalomą poveikio aplinkai vertinimą), pateikė Pasiūlymus, kad planuojamai ūkinės veiklai poveikio aplinkai vertinimas privalomas, taip pat, Atrankos išvados persvarstymo posėdyje pasisakė už planuojamos ūkinės veiklos privalomą poveikio aplinkai vertinimą ir prieš planuojamo Zabieliškio sąvartyno plėtrą. Poveikio aplinkai vertinimo metu:

9.2.1. visuomenei būtų suteikta galimybė teikti pasiūlymus dėl planuojamos ūkinės veiklos, užtikrinant jos teisę į švarią ir sveiką gyvenamąją aplinką. Suinteresuotai visuomenei būtų suteiktas ilgesnis laikas susipažinti su planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentais ir teikti pastabas/pasiūlymus, negu tai numato atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

9.2.2. suinteresuota visuomenei būtų suteikta teisė siūlyti planuojamos ūkinės veiklos vietas, technologines poveikį aplinkai mažinančių priemonių, ar kitas alternatyvas.

9.2.3. būtų vertintas planuojamos ūkinės veiklos poveikis materialinėms vertybėms (pvz. poveikis gyventojų nekilnojamajam turtui – žemei, statiniams ir pan.), siūlomos planuojamos ūkinės veiklos poveikį materialinėms vertybėms mažinančios priemonės (numatomos priemonės reikšmingam neigiamam poveikiui išvengti ar sumažinti; infrastruktūros atstatymas, žemės ar statinių išpirkimas ar kitos kompensacinės priemonės).

9.3. PAV subjektas – Kėdainių rajono savivaldybės administracija, Atrankos išvados persvarstymo posėdyje pateikė išvadą, kad planuojamai ūkinei veiklai – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra, poveikio aplinkai vertinimas privalomas, o 2018-02-07 rašte Nr. AS-771 informavo Kauno RATC, jog nesutinka, kad po plėtros darbų į Zabieliškio sąvartyną būtų priimamas didesnis atliekų kiekis, nei buvo priimtas 2017 m, t. y. 2800 t/m. Suinteresuota visuomenė planuojamos ūkinės veiklos atrankos atlikimo metu išreiškė nepasitenkinimą

planuojama ūkine veikla, pateikė Pasiūlymus, kad planuojamai ūkinės veiklai poveikio aplinkai vertinimas privalomas, taip pat, Atrankos išvados persvarstymo posėdyje pasisakė už planuojamos ūkinės veiklos privalomą poveikio aplinkai vertinimą ir prieš planuojamo Zabieliškio sąvartyno plėtrą, todėl būtina išnagrinėti kitas planuojamos ūkinės veiklos vietos alternatyvas.

9.4. Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, planuojamo sąvartyno teritorijoje susidarys iki 60 000 m³ filtrato per metus, kuris per filtrato surinkimo sistemą bus paduodamas į Kėdainių miesto nuotekų valymo tinklus. Informacijoje atrankai prognozuojama, kad projektuojamo sąvartyno leistina nuotekų priimtovo apkrova bus analogiška šiuo metu veikiančio Zabieliškio sąvartyno apkrovai (BDS₇ – 800 mg/l; SM – 1500 mg/l; bendrojo azoto – 300 mg/l; bendrojo fosforo – 20 mg/l; chloridų – 500 mg/l; sulfatų – 500 mg/l). UAB „Kėdainių vandenys“ 2018-01-31 rašte Nr. 4-24 nurodė, kad šiuo metu į UAB „Kėdainių vandenys“ miesto nuotekų įrenginius iš Zabieliškio sąvartyno patenkantis vanduo ir filtratas **labai viršija leidžiamas normas** (2017 m. vidurkiai yra: bendrojo azoto – 1063 mg/l; bendrojo fosforo – 11,4 mg/l; **chromo – 0,82 mg/l**) ir jau dabar, esant palyginus nedideliame nuotekų kiekiui, bet didelėms koncentracijoms, valymo įrenginiai susiduria su problema – nuotekų išvalymu iki reikalaujamų koncentracijų. Todėl išplėtus sąvartyną UAB „Kėdainių vandenys“ negalės priimti Informacijoje atrankai nurodyto kiekio užteršto vandens ir filtrato, t. y. iki 60 000 m³ filtrato per metus.

Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas perskaičiavo Zabieliškio regioninio sąvartyno susidarysiančio filtrato kiekį kiekvienam iš sąvartyno plėtros etapų ir šią informaciją pateikė UAB „Kėdainių vandenys“. Pirmo Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtros etapo metu (nuo 4,78 ha ploto) susidarys – 19,01 m³/d filtrato; antro plėtros etapo metu (nuo 7,231 ha ploto) – 28,80 m³/d filtrato; trečiojo plėtros etapo metu (nuo 9,65 ha ploto) – 38,35 m³/d filtrato. Planuojama, kad projektuojamo sąvartyno leistina nuotekų priimtovo apkrova bus analogiška šiuo metu veikiančio Zabieliškio sąvartyno apkrovai (BDS₇ – 800 mg/l; SM – 1500 mg/l; bendrojo azoto – 300 mg/l; bendrojo fosforo – 20 mg/l; chloridų – 500 mg/l; sulfatų – 500 mg/l). UAB „Kėdainių vandenys“, įvertinę nurodytą informaciją 2018-03-21 raštu Nr. 4-51 pateikė atsakymą, kad planuoja miesto nuotekų valymo įrenginių renovaciją iki 2020 metų, po renovacijos galės priimti VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras nurodytą filtrato kiekį, t. y.: pirmo Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtros etapo metu (nuo 4,78 ha ploto) – 19,01 m³/d; antro plėtros etapo metu (nuo 7,231 ha ploto) – 28,80 m³/d; trečiojo plėtros etapo metu (nuo 9,65 ha ploto) – 38,35 m³/d.

Agentūra, atsižvelgdama į Atrankos išvados persvarstymo posėdžio rezultatus, įvertinusi tai, kad apie planuojamo Zabieliškio sąvartyno filtrato užterštumą **chromu (Cr)** VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras rašte informacijos nėra, tačiau UAB „Kėdainių vandenys“ 2018-01-31 rašte Nr. 4-24 apie užterštumą chromu (Cr) informacija buvo pateikta, taip pat įvertinusi tai, kad pagal veiklos pobūdį sąvartyno filtratas gali būti užterštas ne tik chromu (Cr) bet ir kitais metalais: kadmiu (Cd), švinu (Pb), variu (Cu), nikeliu (Ni), cinku (Zn) ir jų junginiais, 2018-03-30 raštu Nr. (28.1)A4-3013 (toliau – Raštas) kreipėsi į UAB „Kėdainių vandenys“. Rašte Agentūra paprašė UAB „Kėdainių vandenys“ atsakyti, ar po 2020 metų planuojamos įgyvendinti miesto nuotekų valymo įrenginių renovacijos UAB „Kėdainių vandenys“ galės užtikrinti planuojamo sąvartyno filtrato išvalymą iki Reglamento 15 punkte numatytų reikalavimų. Taip pat Agentūra, įvertinusi tai, jog Zabieliškio sąvartyno plėtros nuotekų tvarkymo sprendiniai yra betarpiškai susiję su UAB „Kėdainių vandenys“ planuojama miesto nuotekų valymo įrenginių renovacija iki 2020 metų, paklausė, ar UAB „Kėdainių vandenys“ gali būti tikri, kad planuojamai nuotekų valymo įrenginių renovacijai bus skirtas reikiamas finansavimas ir renovacija bus įgyvendinta iki 2020 metų. UAB „Kėdainių vandenys“ 2018-04-06 raštu Nr. 4-69 pateikė atsakymą, kad siekiant žinoti kokią įtaką gali turėti Kėdainių miesto nuotekų valymo įrenginių išvalomoms nuotekoms iš Zabieliškio sąvartyno išleidžiamas į nuotekų tinklus filtratas, buvo paimti filtrato mėginiai: chromo, kadmio, švino, vario, nikelio,

cinko ir gyvsidabrio koncentracijoms nustatyti, taip pat šių elementų koncentracijoms nustatyti buvo paimti mėginiai iš Kėdainių miesto nuotekų valymo įrenginių po išvalymo – išleidžiant nuotekas į gamtinę aplinką. Atlikus tyrimus bus galima spręsti apie sąvartyno išleidžiamo filtrato įtaką išvalomoms nuotekoms ir sausinamam dumblui. Tyrimų atsakymai bus pateikti maždaug per dvi savaites, todėl įvertinus tyrimų atsakymus, per mėnesį UAB „Kėdainių vandenys“ pateiks aiškesnę informaciją.

Atsižvelgiant į tai, kad PAV įstatymo 7 straipsnio 13 dalyje numatyta, kad atsakinga institucija, išnagrinėjusi visų poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas, galutinę motyvuotą atrankos išvadą, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, privalo priimti per 5 darbo dienas, tačiau Informacijoje atrankai, Kauno RATC pateiktoje papildomoje informacijoje ir UAB „Kėdainių vandenys“ raštuose per PAV įstatyme atsakingai institucijai numatytą terminą galutinei atrankos išvadai priimti, nebuvo pagrįstas planuojamo plėsti sąvartyno nuotekų (filtrato) užterštumas ir nuotekų tvarkymo sprendiniai, gali būti pažeisi Nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ reikalavimai, nustatyti siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos, o planuojama ūkinė veikla gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, ši poveikis turi būti įvertintas atliekant poveikio aplinkai vertinimą. Nesant pagrįstos informacijos, kad iki 2020 metų bus įgyvendinta Kėdainių miesto nuotekų valymo įrenginių renovacija ir UAB „Kėdainių vandenys“ galės užtikrinti planuojamo sąvartyno filtrato priėmimą ir išvalymą iki Reglamento 15 punkte numatytų reikalavimų, poveikio aplinkai vertinimo metu planuojamos ūkinės veiklos užsakovas turėtų įvertinti kitas planuojamame plėsti Zabieliškio sąvartyne susidarysiančių nuotekų tvarkymo alternatyvas ir poveikį aplinkai mažinančias priemones, tuo atveju jeigu UAB „Kėdainių vandenys“ negalėtų priimti ir/ar išvalyti planuojamo sąvartyno nuotekas.

9.5. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 „Dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano patvirtinimo“ 1 priede (Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano įgyvendinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas) nurodyta, kad ilgalaikis strateginis atliekų tvarkymo tikslas – mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip mažinti gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose, 5 priede (Regioninių nepavojingųjų atliekų ir pavojingųjų atliekų sąvartynų sąrašas, jų pajėgumai) nurodyta, kad nepavojingųjų atliekų šalinimo sąvartynų pajėgumai Lietuvoje pakankami. Kauno regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 17 d. sprendimu Nr. 51/2S-11 „Dėl Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano patvirtinimo“ patvirtintame Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane nurodyta: „Prognozuojama, kad Lapių regioninis sąvartynas bus užpildytas iki 2020 metų, tuomet jis bus uždarytas. Tuo atveju, jei iki numatyto termino sąvartynas pilnai užpildytas nebus, uždarymo laiką planuojama nukelti iki tol, kol sąvartynas užsipildys. Po uždarymo planuojama Kauno miesto ir Kauno bei Kaišiadorių rajonų atliekas vežti (prieš tai jas apdorojus Kauno mechaninio biologinio apdorojimo ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginiuose) į Kėdainių rajone esantį Zabieliškio sąvartyną.“ Lentelėje 2-1 „Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014 – 2020 metams“ nustatytas 1.3 uždavinys „Tobulinti sukurta ir veikiančią atliekų tvarkymo sistemą“ ir 1.3.2 priemonė: „Zabieliškio sąvartyno plėtra (papildomų sekcijų įrengimas – 1vnt.)“. Informacijoje atrankai numatyta, kad sąvartyne viso bus galima pašalinti apie 950 000 t atliekų. Sąvartyną numatoma įrengti trimis etapais, įrengiant 7 sekcijas. Atsižvelgiant į minėtą teisinį reglamentavimą, poveikio aplinkai vertinimo metu būtina pagrįsti atliekų šalinimo, kuris yra žemiausias pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą atliekų tvarkymo būdas, Zabieliškio sąvartyne plėtros poreikį, taip pat pagrįsti planuojamos ūkinės veiklos apimtį.

9.6. Pagal Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastro ir Lietuvos Respublikos

georeferencinio pagrindo kadastro duomenis šiaurės vakaruose PŪV sklypas ribojasi su Nesekės upe, pagal Lietuvos Respublikos georeferencinio pagrindo kadastro duomenis pietuose PŪV sklypas taip pat ribojasi su Nesekės upe. Informacijoje atrankai ir papildomai pateiktoje informacijoje nurodyta prieštaringa informacija apie PŪV teritorijoje esančius vandens telkinius, todėl neaišku ar PŪV sprendiniai atitinka Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, 203.5 papunkčio reikalavimus. Poveikio aplinkai vertinimo metu būtų išanalizuota PŪV sprendinių atitiktis minėtiems reikalavimas, įvertinas galimas PŪV poveikis paviršiniams vandens telkiniams, esant būtinybei numatytos poveikio mažinimo priemonės.

10. Priimta galutinė atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi, priimama galutinė atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra – poveikio aplinkai vertinimas privalomas.

Ši galutinė atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos.

Jūs turite teisę apskusti šią išvadą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šios išvados įteikimo Jums dienos.

Direktoriaus įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

Tatjana Dunkauskienė, tel. 8 706 68086, el. p. tatjana.dunkauskiene@aaa.am.lt

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2018-04-10 RAŠTO NR. (28.1)-A4- 3383
ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Kėdainių rajono savivaldybės administracijai

El. p. administracija@kedainiai.lt

2. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamentui

El. p. kaunas@nvsc.lt

3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno skyriui

El. p. kaunas@heritage.lt
kaunas@kpd.lt

4. Kauno apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

El. p. kaunas.pgv@vpgt.lt

Žiniai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui

El. p. kauno.raad@krd.am.lt